

ČÁST 2

EGYPT A PŘEDNÍ VÝCHOD

Staří Egypťané byli farmáři usídlení blízko řeky Nilu. Zde žijící společenství se naučila spolupracovat za účelem budování zavlažovacích kanálů, které rozváděly povodňovou vodu s usazeninami na jednotlivá pole. Obecné postupy při obdělávání půdy se vyvíjely v administrativních a obchodních centrech schopných kontrolovat rozsáhlé úseky území podél Nilu. V Egyptě se ještě před obdobím vlády faraonů rozvinuly integrované obchodní systémy využívající pečlivě naplánovaná opevněná města Nakáda, Hierakónpolis a Elefantínu. Královská moc se vyvíjela v období faraonů a jejich dynastií zhruba od roku 2900 př. n. l. až do dobytí Egypta Alexandrem Velikým v roce 332 př. n. l., kdy došlo k odstranění perského poručnictví. Za Alexandrových následovníků

a v období římském došla egyptská nezávislost svého konce. Oblasti Předního východu a Mezopotámie byly domovem několika civilizací získávajících obživu z obří sýpky tvořené říčními systémy Eufratu a Tigridu. Staré Sumery vystřídali Akkadané, Gutejci, Babyloňané a Asyřané, kteří bojovali s ostatními kulturami a říšemi, jako byla například říše Mitanni či říše Chetitů. Posledně jmenovaní, kteří byli jedním z indoevropských národů, se pak v roce 1275 př. n. l. střetli s faraonem Ramessem II. v bitvě u Kadeše. V té době se mocnosti z opačných konců úrodného půlměsíce snažily rozšířit svou moc přes území Palestiny. Ta byla jakýmsi bitevním polem, srovnatelným s místem pro kohoutí zápasy, ve kterém se nejprve zformovaly a poté byly zničeny hebrejské státy Izrael a Judea.

3250–552 PŘ. N. L. EGYPTSKÁ STARÁ ŘÍŠE

EGYPTSKÁ STARÁ ŘÍŠE

Egyptská Stará říše pokrývá časové rozpětí mezi léty 2650 a 2134 př. n. l. Toto období bylo jedním z nejbohatších a nejproduktivnějších v dějinách Egypta. Právě v této době byly za života pouhých čtyř králů (Snofreva, Chufeva, Chefrena a Menkaureho) postaveny všechny velké pyramidy. Nárůst populace a bohatství pak výše zmíněným králům umožnil vyčlenit ke stavbě těchto vlastních monumentálních památníků obrovské zdroje lidské i materiální. Nil byl životodárnou tepnou Egypta. Na konci 6. dynastie se však intenzita každoročních záplav náhle a drasticky snížila, lidé začali pociťovat nedostatek potravy a říše upadla do zmatků.

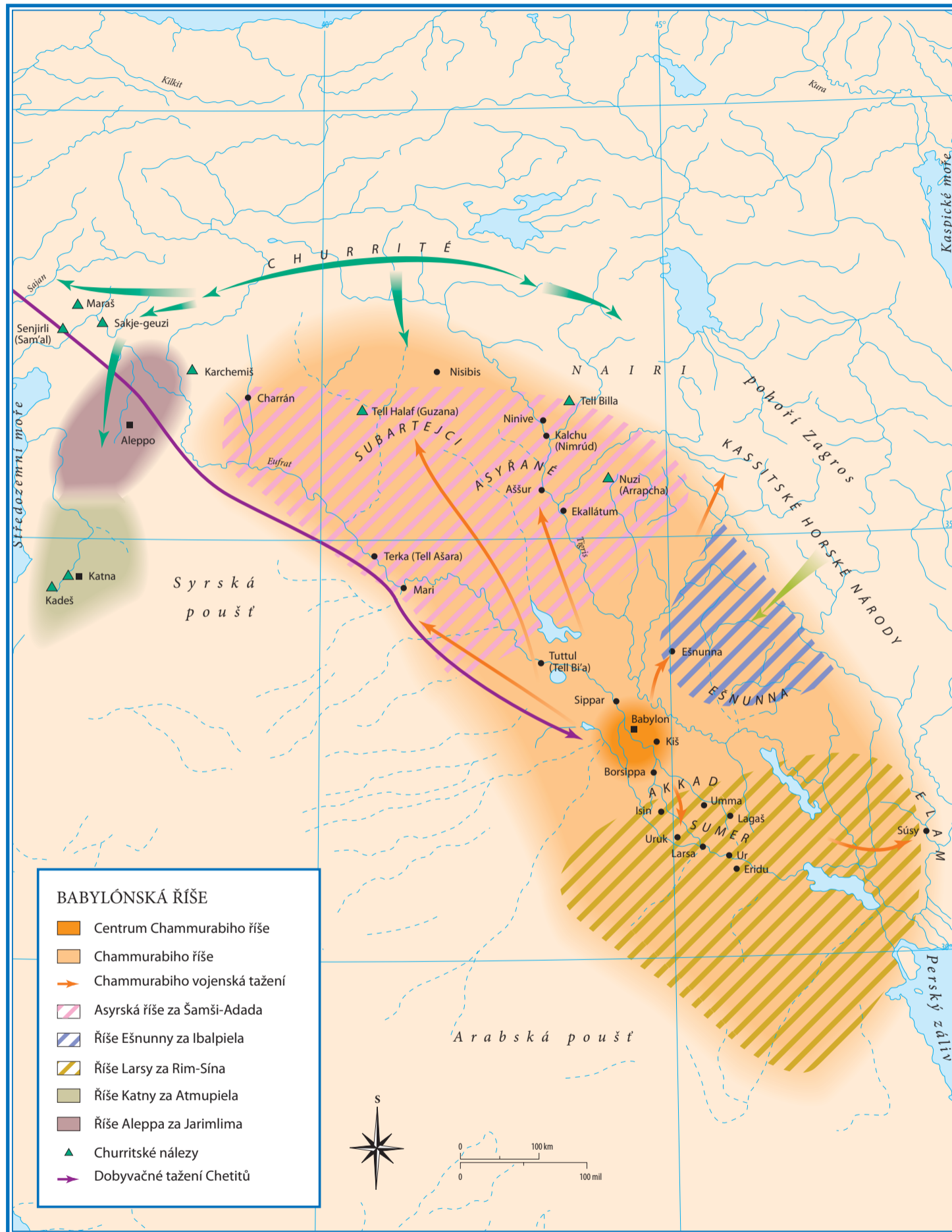

EGYPTSKÁ STARÁ ŘÍŠE

- Město, přibližně 3250–2000 př. n. l.
- Pohřebiště
- Královská hrobka, přibližně 3250–2650 př. n. l.
- Hrobka hodnostáře, přibližně 2500–2000 př. n. l.
- ▲ Pyramida, přibližně 2500–2000 př. n. l.
- Doly, nerostné suroviny
- ▨ Zlato
- Pouštní cesty

BABYLONSKÁ ŘÍŠE

BABYLONSKÁ ŘÍŠE 2000–552 PŘ. N. L.

Babylonie byla státem v jižní Mezopotámii na území dnešního Iráku, který v sobě zahrnoval území dvou etnických skupin, Sumerů a Akkadánů. Tato oblast byla protkána zavláčovacími systémy a díky své strategické poloze pro obchodní cesty a obchod jako takový často čelila vnějšímu ohrožení. V 18. století př. n. l. se vládcem Mezopotámie stal Chammurabi, který projevila značné vladařské schopnosti. Mimo jiné se také stal autorem zákoníku majícího vliv i v době následující. V průběhu jeho vlády se region stabilizoval a zaujal místo vedoucí mocnosti v rámci celé Mezopotámie. Babylonská říše poté trvala dalších 440 let.

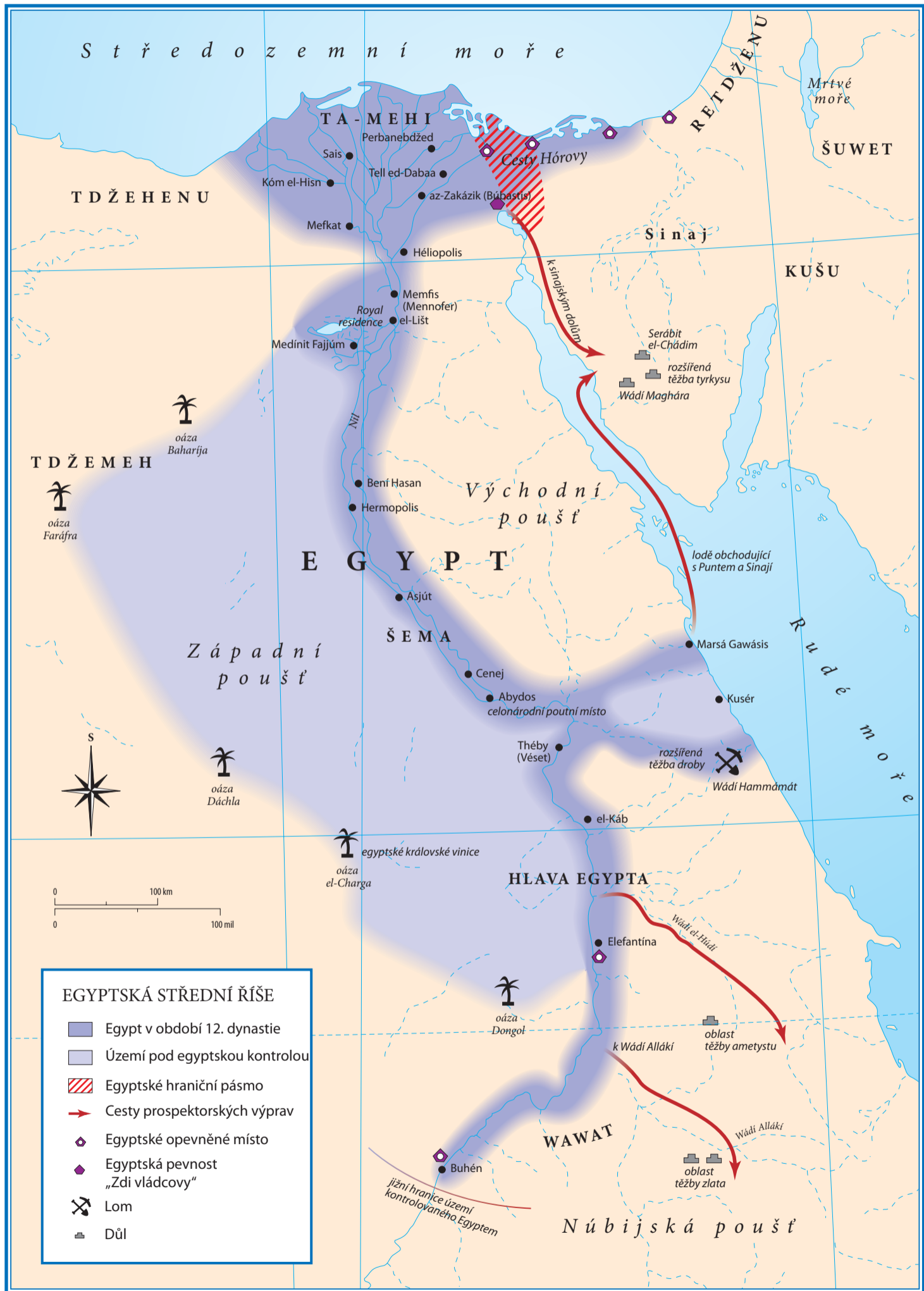
2030–1100 PŘ. N. L. EGYPTSKÁ STŘEDNÍ ŘÍŠE

EGYPTSKÁ STŘEDNÍ ŘÍŠE

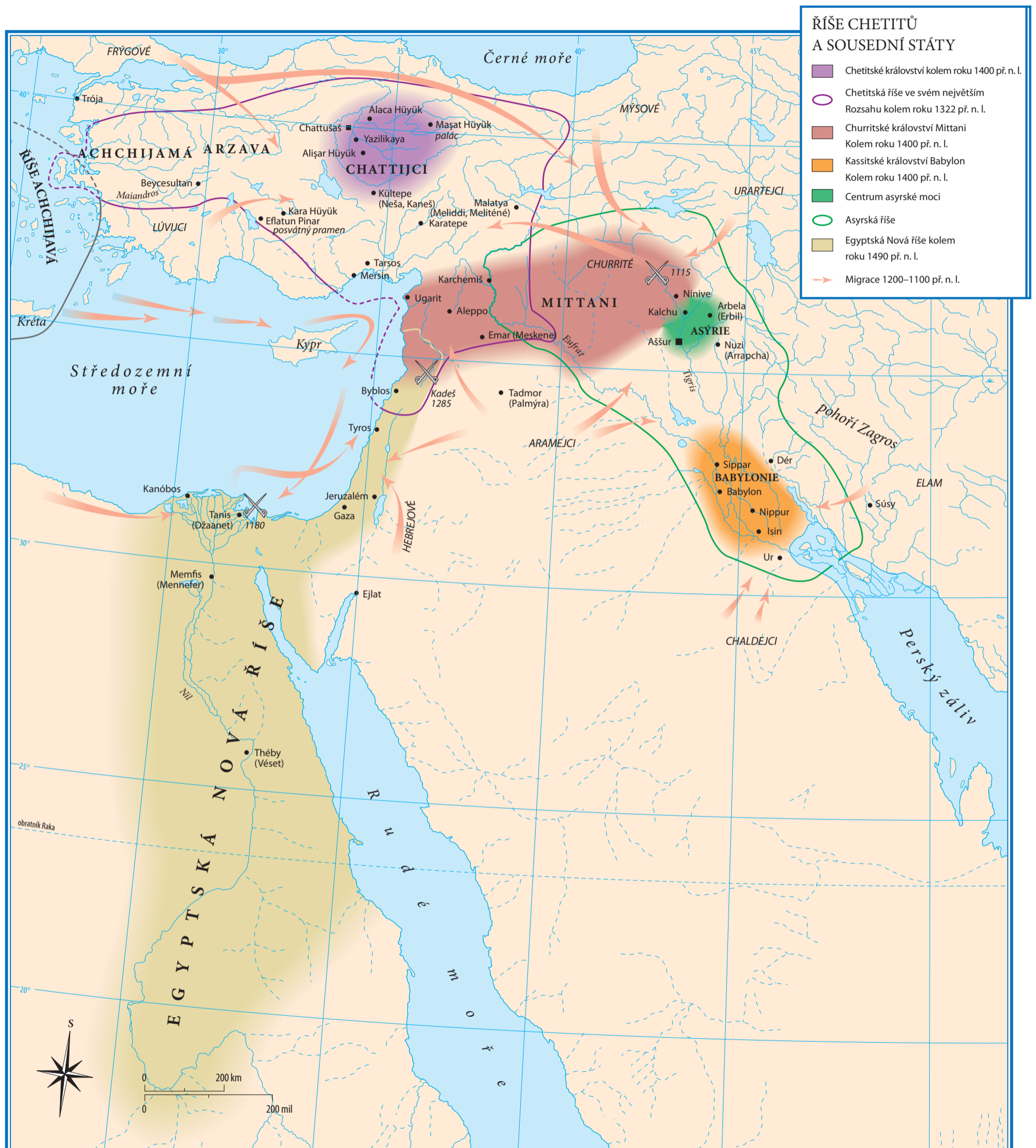
Egyptská Střední říše zahrnuje období mezi léty 2030 a 1640 př. n. l. Po zhruba 100 let trvajících zmatcích došlo ke znovunastolení pořádku, obnovení obchodu s ostatními zeměmi a opravě zavlažovacích systémů. Vesnice a města v jednotlivých regionech si sice zvykly na fungování v mezích samostatné politiky, ruku v ruce s rozmachem královské moci však došlo také k nárůstu bohatství a počtu obyvatelstva. Značná část obyvatel pocházela z řad cizinců, jejichž počet se stále zvyšoval. S větším počtem příslušníků těchto komunit se pak objevili také noví vůdcové, z nichž mnoho se stalo samozvanými králi. Tento vývoj vedl k poklesu moci egyptských faraonů a země opět upadla do víru nepokojů.

ŘÍŠE CHETITŮ A SOUSEDNÍ STÁTY (VEDLEJŠÍ STRANA)

Kořeny Chetitů můžeme nalézt v severní části střední Anatólie v průběhu 14. století př. n. l. Svou říši rozšířili do střední Anatólie, severozápadní Sýrie a Horní Mezopotámie. Jejich prosperita závisela ve značné míře na kontrole obchodních cest a nalezišť kovů. Ovládnutí cest spojujících severní Sýrii s Mezopotámií bylo životně důležité, kroky podniknuté egyptskou říší však znamenaly hrozbu pro chetitskou moc. Tato situace vyústila v roce 1275 př. n. l. v bitvu u Kadeše, která se ve své době stala největším střetnutím válečných vozů na světě. Výsledkem však byla remíza, přestože obě strany oslavovaly tuto bitvu jako velké vítězství. Navzdory výše uvedenému říše Chetitů do roku 1200 př. n. l. téměř zmizela.

ŘÍŠE CHETITŮ A SOUSEDNÍ STÁTY, PŘEDNÍ VÝCHOD

1550–728 PŘ. N. L. EGYPTSKÁ NOVÁ ŘÍŠE

EGYPTSKÁ NOVÁ ŘÍŠE

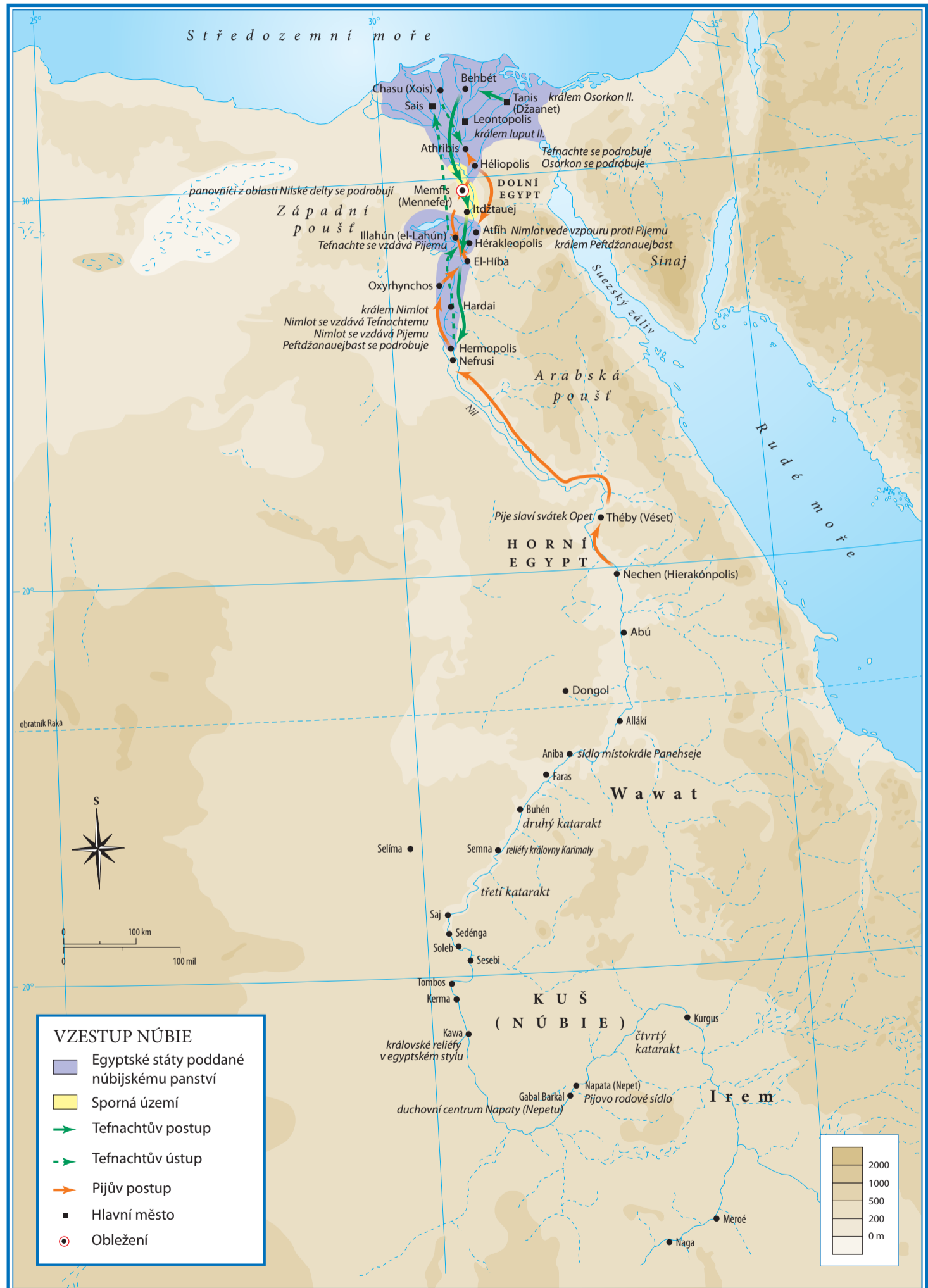
Egyptská Nová říše spadá do období mezi léty 1550 a 1070 př. n. l. Po pádu Střední říše vládli Egyptu cizí nájedníci, Hyksósové. V roce 1550 př. n. l. je však Ahmose I. vytlačil a založil 18. dynastii, která stála u zrodu Nové říše. Egypťané věnovali velké úsilí tomu, aby se už žádný podobný vpád nikdy neopakoval. Králové byli válečníky, kteří budovali systém pohraničních opevnění a aktivně obsazovali území také za hranicemi Egypta. Vůči cizincům se postupovalo přísně a často se jim dostávalo špatného zacházení. Nová říše je dobou Mojžíše a hebrejských otroků. Nakonec však na území Egypta začalo pronikat stále více cizinců a po řadě slabých králů se Egypt opět propadl do chaosu.

VZESTUP NÚBIE

VZESTUP NÚBIE

V roce 728 př. n. l., po třech staletích politického chaosu, se Egypt stal cílem invaze ze strany Núbie, sesterské civilizace obývající území na jih od jeho hranic. Núbijci se při vytváření své kultury inspirovali egyptskými vzory a uchovávali egyptský způsob života a jeho hodnoty se značnou mírou konzervatismu. Pod vedením Pije (Pianchiho) postupovali bleskově na sever a po porážce všech svých odpůrců dobyli celý Egypt. Cílem Núbijců bylo navrátit Egyptu jeho staré způsoby a obnovit již neexistující egyptské tradice a náboženské rituály. Byli sice úspěšní, avšak nedlouho poté se situace opět změnila v důsledku asyrského vpádu.

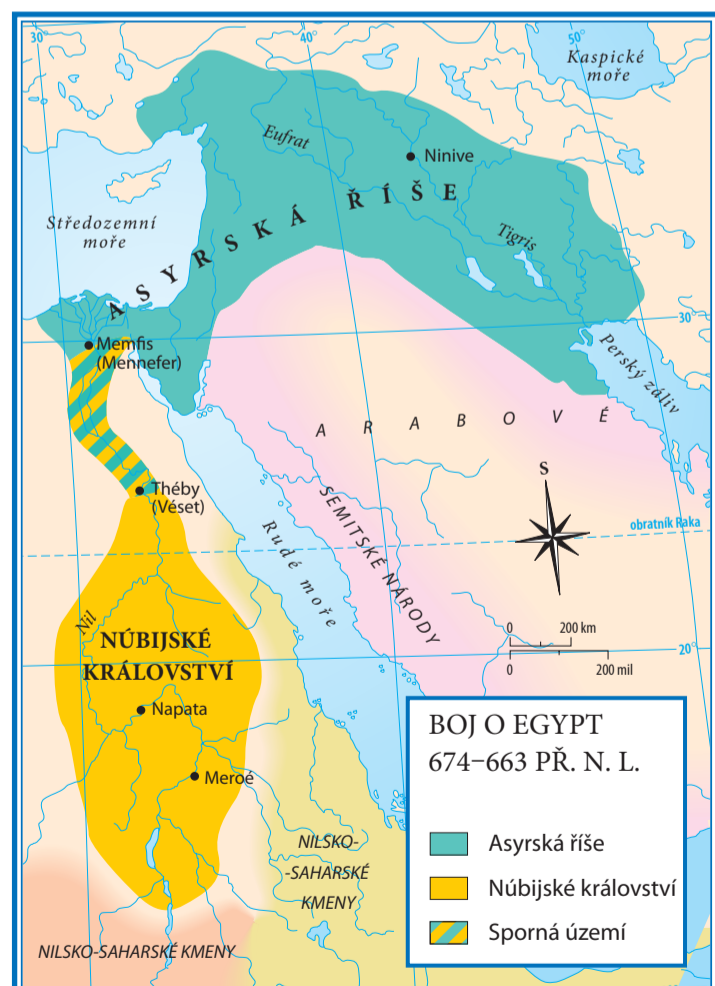
733–663 PŘ. N. L.

TIGLATPILESAROVA ASYRSKÁ TAŽENÍ; BOJ O EGYPT

ASYRSKÁ TAŽENÍ TIGLATPILESARA III.

Asyřané pod velením Tiglatpilesara III. podnikli řadu sezonních tažení proti Médům, Syřanům a Babyloňanům. Hlavní změnou v jeho politice byla snaha o začlenění nově dobytých území do rámce Asyrské říše, spíše než vytváření skupiny závislých státeků.

V letech následujících po Tiglatpilesarově smrti roku 725 př. n. l. vybojovali Asyřané několik bitev, v nichž postupně získávali z rukou Núbijců vládu nad Egyptem. Po rozhodující bitvě v roce 663 př. n. l. byli pak Núbijci z Egypta zcela vytlačeni.

TAŽENÍ DO PALESTINY

625–539 PŘ. N. L. BABYLONSKÁ ŘÍŠE

BABYLONSKÁ ŘÍŠE 625–539 PŘ. N. L.

Asyřané dominovali Babylonií po celá staletí. Tato situace se však změnila po smrti posledního silného asyřského vládcce Aššurbanipala v roce 627 př. n. l. Novým vládcem

se stal Nabopalsar Chaldejec, po němž nastoupil jeho syn Nebukadnesar.

